

มายาภาพ

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์พระ วันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๕

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรม ฟังธรรมะเพื่อให้จิตใจมันองอาจกล้าหาญไป อย่าให้มันเฉา อย่าให้มันเศร้า ถ้ามันเฉา จิตใจของคน ถ้าใจมันสู้ ทุกอย่างเราทำได้หมดเลย ถ้าจิตใจมันท้อถอยนะ งานเล็กน้อย มันก็สู้ไม่ไหว แต่ถ้าฟังธรรมเพื่อความรื่นเริง รื่นเริงตรงไหน รื่นเริง เห็นใหม่ สิ่งที่อยู่ในร่างกายนี้ ถ้าเราได้บำรุงรักษาร่างกายนี้ ร่างกายนี้จะสุขสบาย มันจะอยู่ของมันได้ ร่างกายนี้ต้องอาศัยปัจจัย เครื่องอาศัยเพื่อดำรงชีวิต

จิตใจต้องการธรรมะนะ ธรรมะทางโลก นี้โลกียปัญญา ธรรมะทางโลกถ้ามันเข้าใจ เราเข้าใจแล้วเราพอใจ นั่นเรว่ามันเป็นความสุข แต่ถ้าธรรมะเป็นความจริงนะ ธรรมะเป็นความจริง มันชำระล้างกิเลส มันจะชำระล้าง มันจะแทรกเข้าไปในจิตใจของเรา มันเป็นสิ่งที่มีศรัทธา ความศรัทธาอันนั้นถ้าจิตใจเราสู้ จิตใจเรามีความรื่นเริงองอาจหาญ เราทำอะไรมันก็ทำเพื่อประโยชน์กับเรา

แต่ถ้าจิตใจของเราเนมันเป็นเรื่องโลกๆ มันเป็นเรื่องโลกหมายความว่ามันเป็นเรื่อง กระแสสังคม กระแสสังคม เห็นใหม่ กระแสสังคมที่เวลากระแสสังคมที่เขาสร้างข่าวกันมา มัน เป็นความจริงหรือไม่เป็นความจริงเรายังไม่รู้เลย แต่คนตื่นกับมันไปก่อนนะ นี่ตื่นโลกจะแตก ตื่น ร้อยแปดพันเก้า ตื่นกันไปนะ แล้วเป็นความจริงใหม่ละ

แล้วเวลาเป็นความจริงขึ้นมา เวลาเกิดสึนามิ เกิดสิ่งที่ว่าแผ่นดินไหว นั่นนะเวลาโลกมัน เป็นความจริงขึ้นมา ใครอยู่ในเหตุการณ์นั้นมันจะฟังใจมาก แล้วใครอยู่ในเหตุการณ์นั้นมันจะกลัว มาก กลัวว่าธรรมชาติมันยิ่งใหญ่หนัก ไม่มีใครเอาชนะธรรมชาติได้

เวลาธรรมชาติดันแปรปรวน ว่าธรรมะเป็นธรรมชาติ ธรรมะเป็นธรรมชาติ สีนามันกวาดไปหมดนะ เวลาแผ่นดินไหวมันฆ่าคนเป็นหมื่นเป็นแสน เวลาแผ่นดินไหว นี้ธรรมะจะทำลายคนหรือ ธรรมะจะทำลายบุคคลคนนั้นไหม ธรรมะมีแต่จิตใจที่เวลามันมีธรรมเป็นที่พึ่งที่อาศัย เห็นไหม ร่างกายนี้ต้องการปัจจัยเครื่องอาศัย จิตใจเราต้องการธรรมะ ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมโอสถๆ มันไปชำระล้างสิ่งที่เป็นความเศร้าหมอง สิ่งที่มีมันฝังในหัวใจ

สิ่งที่เป็นความวิตกกังวล สิ่งนี้ถ้ามันชำระล้างไป มันสว่างโพลง เห็นไหม เวลามันมีธรรมในหัวใจขึ้นมา มันตื่นโพลง สว่างโพลงของมันในหัวใจ แล้วมันเป็นความสุขๆ ความสุขเป็นอย่างไรละ? ความสุขอย่างนั้นจะเกิดขึ้นมา ถ้าเราฟังธรรมๆ ฟังธรรมนะ ฟังธรรม จากใจดวงหนึ่งสู่ใจดวงหนึ่ง นี้ครูบาอาจารย์ของเรา ในจิตใจของท่าน ท่านเคยมีประสบการณ์ของท่าน ท่านเคยทำสิ่งนั้นมา แล้วนี่แสดงธรรมให้เราฟังๆ

เวลาหลวงตาท่านบอกว่าฟังเทศน์หลวงปู่มัน เห็นไหม นิพพานจะหีบเอาได้เลย นิพพานจะหีบฉวยเอาได้เลย เหมือนอยู่ตรงหน้าเลย เพราะว่าท่านเอาความจริงของท่านไป ท่านเอาความจริงของจิตใจของหลวงปู่มัน เวลาท่านประพฤติปฏิบัติของท่านมา ท่านผ่านวิฤทธิสิ่งใดมาบ้าง ท่านเอามาเล่าให้เราฟัง เวลาเทศน์ว่าการมันก็เอาประสบการณ์ของจิตนั้นแหละมาเทศน์ให้เราฟัง เอาความเป็นจริงในหัวใจมาเทศน์ให้เราฟัง

ถ้าเทศน์ให้เราฟังนะ แล้วใจล่ะ ใจของเรามันใจสกปรก ใจของเรามีอวิชชา มีความไม่รู้ในหัวใจของเรา เวลาเราฟังธรรมเข้าไปแล้วมันเกิดมายาภาพ มายาภาพขึ้นมาว่าสิ่งนั้นเป็นจริงไหม เวลาเราไปอยู่กลางถนน กลางทะเลทรายเวลามันเกิดสิ่งพยับแดด พยับแดดมันเป็นภาพเลย คนเราหลงกลางทะเลทรายนะ มันหิวกระหายเต็มทีเลยนะ มันเห็นภาพซ้อนไปหมดเลย นี่มายาภาพเกิดขึ้นมาอย่างนั้น

จิตใจของเรามันมีกิเลสตัณหาความทะยานอยาก เวลาประพฤติปฏิบัติธรรมของเราขึ้นมา มันเกิดมายาภาพ ถ้าเกิดมายาภาพขึ้นมา ภาพที่รู้ที่เห็นอย่างนั้นมันเป็นความจริงไหมละ แล้วไม่ให้มันมีได้ไหม

มันมีของมันเพราะอะไร เพราะคนเรา คูติเวลาแดดออก เวลาเกิดความร้อน อุณหภูมิถึงที่สุด คุรากรไฟสิมันยังยึดตัวหดตัวได้ นี่มันก็เป็นธรรมชาติอันหนึ่ง ในเมื่ออุณหภูมิมันเป็นอย่างนั้น อุณหภูมิมันสูง ๔๐-๕๐ องศาขึ้นไป นี่ความร้อนของมัน มันมีของมัน มันเกิดไอของมัน พยับ

แคะมันมีของมันเป็นธรรมชาติของมัน นี่สิ่งที่เป็นธรรมชาติ แล้วเราก็ต้องเห็นอย่างนั้น เวลามองไป ก็มันมี ของมันมี ของมันเป็นอยู่อย่างนั้น

นี่เวลามายาภาพที่เกิดมาจากใจ ใจมีกิเลสมีตัณหาความทะยานอยาก เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นไป เห็นไหม ตบะธรรมๆ มันแผดเผาตบะธรรม ตบะธรรมจะทำจิตใจของเราให้มันเป็นความจริง เขาจะดีเหลือก เหล่าเหลือก เขาต้องเอาเข้าไปในเตาจนได้คุณภูมิของมัน เขาเอาเหล็กนั้นมาตี เอาเหล็กนั้นมาตี จิตใจของเรา เวลาเรากำหนดพุทโธของเรา เวลาเรามีปัญญาของเรา เราใคร่ครวญในหัวใจของเรา เห็นไหม

ขณะที่มันเป็นตบะธรรมที่มันแผดเผาใจของเรา มันก็เกิดมายาภาพ มันเกิดของมันนะ ถ้าเกิดของมัน ถ้าเกิดมายาภาพขึ้นมา นั่นเป็นตามความเป็นจริงของมัน เป็นตามความเป็นจริง มันเป็นเหตุการณ์ที่ใจเราต้องเจอ ถ้าเหตุการณ์ที่เราต้องเจอ ถ้ามีสติปัญญา มีครูบาอาจารย์ของเราคอยบอก คอยชี้แนะๆ สิ่งที่เราเจอที่เราใช้สติใช้ปัญญาพิจารณา เราใช้สติใช้ปัญญาของเราพิจารณา อย่าเพิ่งเชื่อมั่น อย่าเพิ่งเชื่อมั่น แต่พอเราไปรู้ไปเห็นสิ่งใด เราดูเราเห็นเราก็เชื่อไปหมด

นี่ครูบาอาจารย์ท่านบอก “สิ่งที่เห็นนั่นเห็นจริงไหม”

“จริง”

เห็นจริงๆ นั่นแหละ แต่มันเป็นตามความเป็นจริงหรือเปล่าล่ะ เห็นจริง แต่สิ่งที่เห็นนั่นมันยังไม่จริง เห็นไหม มันเป็นมายาภาพๆ มันเป็นมายาภาพมันก็ไม่เป็นความจริงสิ ถ้าไม่เป็นความจริงเราก็ต้องมีสติปัญญาแก้ไขของเราสิ มีสติปัญญาแยกแยะของเราสิ มันจริงหรือไม่จริงล่ะ สิ่งที่เราเห็นมันต้องเห็นอย่างนั้น

เวลาตบะธรรมมันแผดเผาจิตใจของเรา เห็นไหม ไม้คิบบๆ โดยปกติจิตใจนี้วิชชามันครอบงำมันอยู่ ถ้าวิชชาครอบงำมันอยู่นะ สิ่งใดถ้าไครมาสรรเสริญ ไครมายกยอ ไครมาชักนำสิ่งที่เราพอใจ เราว่าสิ่งนั้นเป็นธรรม สิ่งนั้นเป็นธรรม นี่ธรรมทางโลกๆ ไร มันเป็นธรรมไหม? มันก็เป็นธรรม มันเป็นธรรมตรงไหนล่ะ

มันเป็นธรรมที่ว่ากุศล อกุศล ในเมื่อมันเป็นความถูกต้องและความผิด ในเมื่อสิ่งที่ทำผิด ทำอกุศลมันก็เป็นความผิดทั้งนั้นแหละ แต่ถ้าเป็นกุศล เป็นความถูกต้องดีงาม มันก็เป็นความถูกต้อง

ดิงามก็ถูกต้องไปทั้งนั้นแหละ แล้วถ้าจิตใจเราคิดแต่เรื่องดี ๆ เราคิดแต่สิ่งที่เป็นธรรม มันผิดตรงไหนล่ะ มันก็ถูกนะ มันผิดไหม? ไม่ผิด มันถูก ถูกแน่นอน

ถ้าถูกแน่นอน แต่นี่มันถูกเรื่องโลก ๆ ใจ ในเมื่อจิตใจเรายังเป็นโลกอยู่มันก็ถูกใจใหม่

แต่ถ้าเราทำความสงบของใจเข้ามา ถ้าใจมันสงบเข้ามา เห็นใหม่ ตบะธรรมมันแผดเผาแล้ว เหล็ก เราจะตีเหล็ก เหล็กก็ต้องเอาเข้าเตา ถ้าเข้าเตา เผาจนมันแดง นี่เราจะตีของเรา จิตใจของเรา เราพิจารณาของเรา นี่มันถูกต้องดิงาม แต่ถูกต้องดิงามในสามัญสำนึกใจ ในสัญชาตญาณของคน เห็นใหม่ คุณลักษณะเรามีสมาธิใหม่? มี แต่สมาธิของปุถุชน เรากำหนดพุทโธ พุทโธ ปัญญาอบรมสมาธิ เวลาพิจารณาไปบ่อยครั้งเข้าๆ ทำไมทำสมาธิได้ ทำไมทำสมาธิไม่ได้

ทำสมาธิไม่ได้เพราะอะไร เพราะว่ารูป รส กลิ่น เสียงเป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร เป็นบ่วงของมาร มันยู มันแห่ มันเร่า มันร้อน มันทำลายตลอดเลย แต่เราพิจารณาไป อ้อ! มันทุกข์เพราะเหตุนี้ไง รูป รส กลิ่น เสียงมันเป็นสังขารอันหนึ่งเหมือนกัน รูป รส กลิ่น เสียงมันก็ไปอยู่ของมันแก้อะไร เชนๆ ถ้าเรามีสติปัญญารู้เท่ามัน แต่นี่สติปัญญาเราอ่อนแอไป รูป รส กลิ่น เสียงมันไปอยู่ที่อื่น รุปมา มันก็อยากรู้ อยากเห็น นี่รูป รส กลิ่น เสียงมันไปหมดไป

เพราะถ้ามันส่งออกมาอย่างนี้มันก็ไม่เป็นความสงบ อ้อ! ที่เราทำความสงบไม่ได้เพราะเราอยากรู้ อยากเห็น เรากลับผิดกลับพลาด เรากลับ เราวิตกกังวลไปทุกอย่างเลย สิ่งใดผ่านเข้ามาเราก็ไปยึดมันถือมัน เราก็รับรู้เสียหมดเลย รับรู้มันก็ส่งออกมาหมดเลย ถ้าสติปัญญาทันนะ ต่อไปนี้ไม่รับรู้ สิ่งใดมาก็สักแต่ว่า ในเมื่อเสียงก็คือเสียง รูปก็คือรูป มันมีของมันอยู่โดยธรรมชาติของมันอยู่อย่างนั้นแล้ว เราตั้งสติอยู่กับเรา เห็นใหม่ รูป รส กลิ่น เสียงมันก็ผ่านมา

คุณลักษณะต่างๆ มันก็ผ่านมา ถ้ามันผ่านมา เรามีสติปัญญา เรารู้เท่าแล้วเราก็ปล่อยมัน เห็นใหม่ นี่เราปล่อยมาแล้ว เรากำหนดพุทโธของเราดีกว่า พุทโธ พุทโธ พุทโธ ถ้าจิตมันสงบมา นี่ใจ ในเมื่อปุถุชนมันก็มีสมาธิของปุถุชน นี่ปุถุชนมีสมาธิของปุถุชน มันมีเขวอันปัญญาใหม่ล่ะ มันมีปฏิภาณไหวพริบทันตัวเองใหม่ล่ะ ถ้ามันไม่ทัน เราตั้งสติของเรา นี่ตั้งสติของเรา สิ่งที่เกิดขึ้นมา นี่ฆาตภาพๆ ถ้าฆาตภาพมันเกิดขึ้นมาอย่างนี้ นี่เรารู้เราเห็นของเรามันเป็นฆาตภาพ มันเป็นฆาตภาพเหมือนกัน ถ้าเป็นฆาตภาพของมัน เรามีสติปัญญา เรารู้เท่าของเรา เรารู้เท่าของเรานะ จิตสงบระงับเข้ามา ถ้าจิตสงบระงับเข้ามา นี่เราทำของเราเพื่อเหตุนี้ไง

ในเมื่อสมาธิของปุถุชน ปุถุชน กัลยาณปุถุชน ถ้ากัลยาณปุถุชน นี่สัมมาสมาธิ เราทำสมาธิได้ง่าย เราทำสมาธิได้ดีขึ้น ถ้าทำสมาธิได้ดีขึ้น จิตใจเราได้สัมผัสอย่างนี้ มันได้รับรู้ของมันอย่างนี้ ถ้ารับรู้แบบนี้ ถ้าจิตมันสงบแล้วมันออกจากรู้ออกเห็นของมัน นี่เวลาสิ่งที่มันเกิดขึ้นมันเป็นมายาภาพ แต่ถ้าเรามีกิเลสตัดหาความทะยานอยากของเราละ เวลากิเลสมันหลอนนะ ถ้ากิเลสมันหลอน มันรู้มันเห็นของมัน มันว่าเป็นความจริงของมัน...นี่มันไม่เป็น

เวลาจิตสงบ น้ำใสจะเห็นตัวปลา ถ้าเวลาน้ำใส เวลาจิตมันสงบแล้วถ้ามันเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริง อย่าให้มันหลอน กิเลสมันหลอน กิเลสมันหลอก ถ้ามันหลอกมันหลอกอย่างไรล่ะ มันหลอก มันรู้เห็น รู้เท่า เวลามันรู้เท่า นี่ตักท้วงปหาน รู้สิ่งใดแล้วปล่อยวางๆ สิ่งนั้นปล่อยวาง ปล่อยวางอย่างไร? ปล่อยวางโดยปฏิเสธ ปล่อยวางโดยความไม่รู้ ไม่รับรู้ ปล่อยวางโดยสัญญาความรู้เท่าก่อน รู้โจทย์แล้ว รู้คำตอบไว้หมดแล้ว มันปล่อยวางอย่างนี้ มันปล่อยวางแบบกิเลสมันหลอน

มันหลอน หลอนหมายความว่ามันไม่มีเหตุมีผลตามความเป็นจริง ถ้าไม่มีเหตุมีผลตามความเป็นจริง จิตมันสงบแล้วมันเห็นกาย เห็นกายเห็นอย่างไร เห็นกายแล้วเราเอามาพิจารณาแยกแยะอย่างไร ถ้าเราเอามาพิจารณาแยกแยะไม่ให้กิเลสมันหลอนใจ ให้มันตามความเป็นจริงจริงคืออะไร? จริงคือถ้ามันเป็นสติชอบ งานชอบ เพียรชอบ มันเป็นความชอบธรรม ถ้าความชอบธรรม ชอบธรรมมันเกิดมาจากไหน? ชอบธรรมมันเกิดจากศีล สมาธิ ปัญญา

ศีล ความปกติของใจ สมาธิคือจิตที่ตั้งมั่น ปัญญาคือปัญญาที่เกิดขึ้นแล้วแยกแยะมัน ถ้าแยกแยะมัน เห็นไหม นี่ถ้าประพฤติปฏิบัติโดยที่เราไม่มีสติปัญญา เราไม่มีวุฒิภาวะ เริ่มต้นนี่มายา ความรู้ความเห็นต่างๆ มันเป็นสัญญา มันเป็นสัญชาตญาณสิ่งที่รับรู้ แล้วมันก็ต้องเป็นอย่างนั้นจริงๆ มันเป็นอย่างนั้นจริงๆ หมายความว่ามันต้องผ่าน จิตมันต้องผ่านขั้นตอนของมันไป

จิตโดยปกติ จิตของเรา คนที่เขาไม่เชื่อไม่ศรัทธาในศาสนาเขาก็ว่าเขามีปัญหา เขาก็ว่าเขามีความรอบรู้ เขาก็ว่าเขาทุกอย่าง เขาสุขสมบูรณ์ในชีวิตของเขา เขาก็พร้อมของเขา นี่เขาไม่เชื่อเรื่องศาสนาเลย ไม่เชื่อศาสนา มันผิดไหม? ไม่ผิดถ้าเขาทำความดีได้จริง แต่นี่มันไม่เชื่อเรื่องศาสนา

ศาสนามันสอนเรื่องอะไรล่ะ? ศาสนา ศาสนธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราประพฤติปฏิบัติเข้าไปแล้วนี่ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรคเป็นอริยสัจจะ...อริยสัจจะ เวลาจิตมันเข้าไป กระบวนการของจิตที่มันเกิดขึ้นมามันเป็นอริยสัจจะ

ทำไมหลวงตาท่านบอกว่าเวลาท่านไปบรรลุนิพพานที่วัดคอกยธรรมเจดีย์ ท่านกราบแล้วกราบเล่า กราบแล้วกราบเล่า นั่นมันกราบอะไรนะ เห็นไหม ถ้ามันรู้จริงใจ ถ้ามันรู้จริงแล้วมันซาบซึ้ง มันเห็นคุณของพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ทำไมองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านตรัสรู้ธรรม แล้วทำไมองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านถึงวางธรรมและวินัยนี้ไว้ แล้วเราประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เรารื้อค้นขึ้นมา แล้วมันเกิดขึ้นมาในหัวใจของเรา มันน้ำตาตกใน เห็นบุญ เห็นคุณ โอ๊ย! มันกราบแล้วกราบเล่า กราบแล้วกราบเล่า

เห็นไหม นี่เราบอกทำไมต้องนับถือศาสนา ทำไมต้องเชื่อพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์

ถ้ามันเชื่อมันก็เป็นสัจจะอันเดียวกันไง เพราะสัจจะอันนั้นมันเข้าไปสู่สัจจะอันเดียวกัน แต่ถ้าเราบอกว่าเราเห็นของเรา เรามีปัญญาของเรา คนที่ไม่เชื่อศาสนาเขาบอกเขาทำคุณงามความดีของเขาแล้ว เขาปฏิบัติของเขาแล้ว เขาปฏิบัติคือดำรงชีวิตของเขา เขาทำของเขา เขามีประโยชน์ของเขา เขามีความสุขของเขา เขาว่าสิ่งนี้เป็นความดีๆ...มันดีของโลกๆ ใจ

คุณลักษณะศาสนาต่างๆ สิ เขาก็สอนให้คนเป็นคนดีทั้งนั้นแหละ แต่การเป็นคนดีมันตายเปล่า นะ เพราะทำความดีขนาดไหน เวลาความดี เห็นไหม ทำดีต้องได้ดี ทำชั่วต้องได้ชั่ว องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดอริยสัจจะ ทำดีต้องได้ดี ทำชั่วต้องได้ชั่ว เขาทำคุณงามความดีของเขา เขาต้องได้ดีของเขา แต่ความดีของเด็กๆ ความดีของโลก เห็นไหม ความดีของโลก เราจะช่วยเหลือเจือจานกันขนาดไหนมันเป็นความดีของโลก มันก็มีบุญมีคุณกันมานี้แหละ เวลาตายไปแล้ว บุญคุณอันนี้ ความดีก็ความดี ใครทำดีก็ได้ดี เกิดดีมันก็เวียนตายเวียนเกิดใจ

ความดีก็คือความดี มันหลุดออกจากโลกนี้ไม่ได้ มันหลุดออกจากวิภวภูไปไม่ได้ เพราะความดีของโลก ความดีของโลกก็ความดีของวิภวภูใจ ความดีของกามภพ รูปภพ อรูปภพมันก็ความดีของโลก เราก็มียุคคุณงามความดีกัน จะดีสุดยอดขนาดไหนก็เรื่องของความดี

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารธนาพุทธภูมิ เสียสละมาทุกอย่างเลย ขณะปรารธนาพุทธภูมิ เป็นหัวหน้าสัตว์ก็สละตาย จะเป็นมนุษย์ก็เป็นจักรพรรดิ เป็นกษัตริย์ ก็เสียสละ

ถ้าเกิดสังขารของมัน เห็นไหม คือ สมาธิ แล้วถ้าเกิดปัญญา ปัญญามันเกิดอย่างไร ปัญญามันเกิด ปัญญาถ้าไม่ฝึกฝน มันจะมีปัญญาอะไร? ก็มีปัญญาโลก ปัญญากิเลสไป ปัญญา อวิชชามันพาไปตลอดมา พอจิตเราสงบแล้วฝึกหัดๆ ฝึกหัดอย่างไร ถ้าเรารำพึงไป รำพึงไปเห็น กาย รำพึงไป คุณก็ถ้าไม่รำพึง เรานั่งสมาธิไป เวลานั้นคล้ายตัวออกมาความรู้สึกมันมี นี้กาย เวทนา เวทนามันมีอยู่แล้ว เวทนา ถ้าไม่เกิดจากกายก็เกิดจากจิต

เวลาเวทนามันเกิดขึ้นมา เราจับเวทนาได้อย่างไร จิตจับเวทนา จิตจับกาย จับเวทนา จับจิต จับธรรม จิตจับจิต ถ้าจิตมันจับได้ สมาธิจับไว้ ปัญญามันจะตัดของมัน สมาธิไม่สามารถตัดกิเลส ได้ แต่ไม่มีสมาธิมันก็ไม่เห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริง แต่ถ้ามันมีสมาธิ ขึ้นมามันจะเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริง

ถ้ามันจับไม่ได้ เห็นไหม เขาเกี่ยวข้าว เขาต้องจับโคนต้นข้าวแล้วเอาเกี่ยวเกี่ยว เขาจะเอา เกี่ยวไปเกี่ยวเลยโดยไม่จับไว้ พอตัดต้นข้าว ตัดต้นข้าวมันก็ล้มอยู่ในนาข้าว นั่นต้นข้าวที่มัน มีต้นของมันอยู่ มันยังเลี้ยงเมล็ดพันธุ์ของมันอยู่ มันยังเป็นประโยชน์อยู่ พอมันตัดขาดแล้วมันอยู่ที่ นาข้าว นั่นมันจะเน่าเสียของมันไปถ้าไม่ได้เก็บ

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าสมาธิมันจับไม่ได้ มันจะเกี่ยวข้าวอย่างไร มันจะเกี่ยวให้โคนต้นข้าวขาด อย่างไม่ดี แล้วเอาเมล็ดข้าวมาเข้ายังเข้านางอย่างไร จะนั้น ถ้ามีศีล สมาธิมันจับ ปัญญามันจะตัด แล้วปัญญามันตัดอย่างไรล่ะ ไม่มีเกี่ยวแล้วเอาอะไรมาเกี่ยว เวลาจับต้นข้าวแล้วก็ดึงให้ขาดไปให้ ไหม จับต้นข้าวแล้วดึงให้ขาดแล้วมันจะดึงต้นข้าวขาดได้ทั้งนาที่เราทำทั้งหมดใช่ไหม

นี่เวลาเราคิด เวลาเราจะเกี่ยวข้าวเราก็ต้องเกี่ยวข้าวมาวัด เอาข้าวมาเก็บเข้ายังเข้านางเป็นเรื่องธรรมดา ทุกคนก็รู้โดยข้อเท็จจริง แต่เวลาทำทำอย่างไรล่ะ เอาเกี่ยวที่ไหนมาเกี่ยวข้าว เอาสติ ที่ไหนมาจับต้นข้าวไว้

ถ้ามันจับต้นข้าว นี่ไง ถ้าเราทำไปกิเลสมันหลอน กิเลสหลอน เพราะโดยข้อเท็จจริง โดย วิชาการทุกคนก็รู้ว่าข้าวมาจากนา เวลาข้าวเนาะ เราทำนาขึ้นมา เห็นไหม จากเมล็ดหนึ่งก็ออกเป็นต้น หนึ่ง ต้นหนึ่งก็ออกเป็นรวงหนึ่ง รวงหนึ่งก็ออกเป็นจำนวนมากขึ้น มากขึ้นนี่เราก็เกี่ยวขึ้นมา เรา มาสีมาเป็นอาหาร เรารู้โดยวิชาการ เรารู้โดยทฤษฎีของเรา แล้วทำความเป็นจริงมันอยู่ไหนล่ะ ถ้ามันไม่มีความจริงขึ้นมา มันก็หลอนเอาไป

กิเลสมันจะหลอน เราต้องมีข้อมูล เรามีข้อมูลมีความรู้ กิเลสมันก็หลอน พอกิเลสหลอนเราก็เชื่อตามกิเลสของเราไป ถ้าเชื่อตามกิเลสของเราไปมันเป็นประโยชน์กับเราไหม? มันก็เป็นกิเลสหลอก เวลาเราปฏิบัติขึ้นมา เราปฏิบัติกัน เราคิดว่าเราบวชพระมาแล้ว เราบวชพระมาเป็นสิ่งที่ดี มันก็เป็นสิ่งที่ดีจริงๆ ตามกระแสโลก แต่ถ้าเราปฏิบัติขึ้นมาเราจะมีอริยทรัพย์ เราจะมีความจริงขึ้นมาไหม

เราเปิดบัญชีไว้ เวลาโอนเงินเข้าบัญชี เราฝากบัญชี ตัวเลขมันขึ้นมามันก็เป็นสมบัติของเรา เราเปิดบัญชีไว้ แต่เราไม่สามารถหาผลประโยชน์ขึ้นมาบัญชีนั้นขึ้นมา บัญชีนั้นมันจะมีทรัพย์สินเงินทองอยู่ในบัญชีนั้นไหม เราบวชมาเป็นพระเราก็มีบัญชีบัญชีหนึ่ง นี่เรามีบัญชีแล้ว เราบวชเป็นพระขึ้นมา ศีล ๒๒๗ เราเป็นสมมุติสงฆ์ เรามีศีล ๒๒๗ เราเปิดบัญชีแล้ว เรานั่งสมาธิภาวนาของเรา เราต้องการให้บัญชีนั้นมันมีตัวเลขขึ้นมา ตัวเลขที่มันเป็นผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นมาเป็นบุญกุศล เราทำข้อวัตรปฏิบัติขึ้นมามันก็เป็นบุญกุศลตกมาในหัวใจของเรา

ถ้าเรามีศีลของเราโดยความสะอาดบริสุทธิ์ ถ้าเราปฏิบัติขึ้นมา เกิดสมาธิขึ้นมา นี่ตัวเลขมันจะเกิดขึ้นแล้ว แต่ถ้าเราทำผิดพลาด ทำต่างๆ นะ จากตัวเลขขึ้นมา เราจะต้องคิดหนี มันเป็นการใช้เงินล่วงหน้า มันจะเป็นตัวแดงขึ้นมาเลย ตัวแดงขึ้นมาว่าเราทำอะไร ทำอย่างไร เพื่อต้องเอามาชดใช้เพื่อปิดบัญชีนี้ให้ได้

ฉะนั้น ถ้าเราเปิดบัญชีของเราขึ้นมา เห็นไหม นี่เราบวชเป็นพระเป็นบุญไหม? เป็น เป็นบุญกุศลของเราขึ้นมา ถ้าทำขึ้นมาเป็นจริง บุญกุศลนี้ผลของวิญญูะไร ลัทธิศาสนาต่างๆ เขาทำคุณงามความดีของเขา ทำดีต้องได้ดี ทำชั่วต้องได้ชั่วเป็นเรื่องธรรมดา แต่ในปัจจุบันนี้เวลาแก้กิเลสมันแก้ที่ปัจจุบันธรรม ถ้าปัจจุบันธรรม เราทำความสงบของใจเข้ามา ถ้าใจสงบเข้ามา นี่บัญชีของเรา เห็นไหม เราจะทำของเรา เรานั่งสมาธิ เราเดินจงกรมขึ้นมา ถ้าจิตมันสงบขึ้นมา บัญชีของเรา มันจะมีเหตุมีผลขึ้นมา

เราบวชขึ้นมาเนะ ใครบวชขึ้นมาเล็กน้อยขนาดไหน ทำคุณงามความดีขนาดไหน สิ่งนี้มันจะสั่งใจเราไป ใจของเรามันจับสิ่งใดมันจะจับสิ่งนั้นไว้ จับสิ่งนั้นไว้ คุณงามความดีนั้นจะเกิดขึ้นมากับจิตนะ แล้วถ้าจิตมันภาวนาขึ้นมา จิตมันสงบขึ้นมาเรารู้ว่าสงบ พอรู้ว่าสงบแล้ว สงบทำอย่างไรต่อไป

ถ้าไม่มีจิตสงบ เราจะเข้าไปหาตัวกิเลส เราจะไปเห็นสติปัญญา ๔ ตามความเป็นจริง เราหาของเราไม่ได้หรอก โลกที่เขาทำกันนะกิเลสมันหลอนทั้งนั้นแหละ มันหลอนพาเราเห็นหลอนโดยทางวิชาการ หลอนโดยการศึกษาไว้ แล้วก็สร้างภาพของมันไป แต่ถ้ามันทำอย่างนั้นโดยที่เรามีสติปัญญา เราตั้งใจทำของเรา ถ้ามันเห็นอย่างนั้นเราก็มีสติปัญญา อย่าเชื่อๆ แล้วเราแยกแยะของเราขึ้นไปให้เข้าไปสู่ความจริง

ถ้าเกิดฆาตภาพ ฆาตภาพเพราะมันต้องเกิดขึ้นตามข้อเท็จจริง จากจิตนิสัยที่เรารู้เราเห็น แล้วเราผ่านไป เห็นใหม่ วางไว้ รู้สิ่งใดแล้ววางไว้ แล้วตั้งสติปัญญาภาวนาต่อเนื่องกันไป ถ้าจิตมันสงบแล้ว ถ้ามันรู้มันเห็นสิ่งใด ถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมา นี่มันเห็น โดยจิตสงบแล้วมันเห็นตามความเป็นจริง มันจะเป็นอริยสัจ แต่ถ้ามันรู้มันเห็นขึ้นมาโดยสัญญา โดยกิเลสมันสร้างภาพขึ้นมา เห็นใหม่ นี่กิเลสมันหลอน หลอนสร้างภาพนั้น

การรู้การเห็นภาพต่างๆ การปฏิบัติต่างๆ มันมีของมัน ไม่ใช่ที่เราปฏิบัติแล้วจะไม่รู้ไม่เห็นอะไรเลย ถ้ารู้เห็นอะไรสิ่งใดขึ้นมาจะเป็นความผิดพลาดไปทั้งหมดเลย มันเป็นเวรเป็นกรรม จิตของใครสร้างบุญกุศลมาขนาดไหน สิ่งที่เราทำไป คุณิเวลาของเรา มือของเราไปจับสิ่งใดที่สกปรก เราต้องล้างมือเราให้สะอาดใจใหม่ จิตของเราเวียนตายเวียนเกิดมาในวัฏฏะนี้ มันได้สร้างบุญสร้างกรรมของมันฝังในหัวใจเรามาตลอด

ใจของเราหมุนมาจากวัฏฏะมันก็ทำคุณงามความดีของมันมา มันก็ได้สร้างบุญกุศลของมันมา มันก็ทำบาปอกุศลความผิดพลาดมาเหมือนกัน แล้วนี่เวลากรรมมันให้ผล ในชีวิตของเรากรรมมันให้ผล นี่กรรมมันให้ผลเพราะการกระทำอันนั้น เหมือนมือของเราไปจับสิ่งสกปรกขึ้นมา มันมีกลิ่นมา เราจะชำระกลิ่นนั้นเราก็ต้องล้างมือของเราเพื่อทำความสะอาด เพื่อชำระล้างทำความสะอาด แล้วกลิ่นนั้นก็เบาบางไป

จิตของเราตอนนี้มันมีวิชา วิชาที่มันครอบงำจิตดวงนี้ วิชามันยังพาเกิดพาตายอยู่ เพราะถึงที่สุดแล้วชีวิตเราเกิดมาเป็นมนุษย์ แล้วเรามาบวชเป็นพระด้วย กาลเวลามันล่วงไปๆ กาลเวลามันกินทุกๆ คนไป เห็นใหม่ ยักษ์ ๒ ตา นี้มีดกับสว่าง มีดกับสว่าง ยักษ์มันกินสรรพสิ่งในโลกนี้ทั้งหมดเลย ชีวิตเรานี้กาลเวลาก็กินไปหมดเลย แล้วนี่เราบวชมา บวชมาก็เพื่อจะทำคุณงามความดีของเรา ใครทำได้มากได้น้อยมันก็เป็นทรัพย์สินในหัวใจของเรา ถ้าเราปฏิบัติตามความเป็นจริงมันก็ได้ตามความเป็นจริง ความจริงนี้จะเกิดกับเราต่อเมื่อเรามีสติ

สติถ้าเราประพฤติปฏิบัติขึ้นไปมันจะเป็นมหาสติ แล้วถ้ามีปัญหาแยกแยะขึ้นไป ปัญญาเห็นไหม นี่ปัญญาอบรมสมาธิ เวลามันเกิดขึ้นมามันเกิดภาวนามยปัญญา โสคาปัตติมรรค สกิทากามิมรรค อนาคามิมรรค อรหัตตมรรค มรรคที่มันเกิดขึ้น เกิดขึ้นมาอย่างไรละ นี่มรรคมันเกิดขึ้นมาอย่างไร

เวลาเราว่าธรรมจักรๆ เราก็เห็นว่าธรรมจักรเป็นสิ่งที่เป็นวัตถุที่เราพยายามสร้างให้เป็นสัญลักษณ์ขึ้นมา ให้เป็นธรรมจักร สิ่งนี้เป็นธรรมจักรที่พระพุทธเจ้าสอน มันจะเคลื่อนไป จักรมันจะเคลื่อนต่างๆ เวลาศีล สมาธิ ปัญญามันเกิดกับใจ เวลาธรรมจักรเคลื่อนจากใจละ นี่มันมีสติชอบ มีสมาธิชอบ มีปัญญาชอบ ความชอบธรรมขึ้นมามันย้อนกลับเข้ามา กลับเข้ามาชำระล้าง ชำระล้างอะไร? ชำระล้างสักกายทิฏฐิ ชำระล้างทิฏฐิมานะไง

คนโดยทั่วไปจะมีหมื่นแสนเท่าไร เขาทำคุณงามความดีของใครก็เป็นความดีของเขา เขาสร้างบาปอกุศลก็เป็นของเขา แต่ของเราๆ เราทำคุณงามความดีทางโลกมันก็ได้ความดีทางโลกไป ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว เวลาเราประพฤติปฏิบัติของเราขึ้นมา เห็นไหม นี่มหาบุรุษ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมาในกลางป่า มหาบุรุษอยู่ในป่าในเขาคนเดียว เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เทวดาสรรเสริญกันตลอด ขึ้นชมบูชากัน นั่นเป็นเพราะเหตุใดละ นี่ถ้ามันเป็นความจริงเพราะอะไร

สิ่งที่เทวดา อินทร์ พรหมในโลกนี้ปฏิบัติสัจจิต นี่ปฏิบัติสัจจิตรับรู้สิ่งนี้ได้ แล้วปฏิบัติสัจจิตมันเกิดมาเป็นเรา เกิดมาเป็นเรา เรามีหัวใจนะ มนุษย์เกิดขึ้นมามีความรู้สึก มีหัวใจอยู่ในทุกๆ คน แล้วหัวใจอันนี้มันสุขมันทุกข์ เวลามันทุกข์ร้อนก็ใจนี้ทุกข์ร้อน เวลาจะมีความสุขขึ้นมาก็ใจนี้มันจะมีความสุข

สิ่งที่สมบัติพัสถานมันเป็นปัจจัยเครื่องอาศัยเท่านั้น ยศถาบรรดาศักดิ์ก็เป็นสิ่งที่โลกเขาแสวงหากัน เขาต้องการกัน แต่เวลาพระที่ประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริง นี่สิ่งนั้น เห็นไหม คุณิเวลาเงินเป็นอสรพิษ สิ่งที่มีลาภเสื่อมลาภ มียศเสื่อมยศ ยศถาบรรดาศักดิ์ ยศถาบรรดาศักดิ์นี่คนโง่คนโง่แสวงหาอำนาจ อำนาจเป็นของร้อน นี่เวลาธรรมมันเป็นอย่างนี้ แต่โลกเขาต้องการ โลกเขาต้องการเขาต้องแสวงหากัน นี่เป็นเรื่องของโลก ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่วมันเป็นธรรมดา

ใครทำคุณงามความดีมา อำนาจนั้นจะได้มาด้วยความชอบธรรม ถ้าด้วยความชอบธรรมอยู่กับเราด้วยความชอบธรรมมันจะอบอุ่น เพราะอำนาจมาอยู่กับเรา อำนาจจะออกจากเราไป

เมื่อไหร่ก็ได้ มันมีความอบอุ่นเพราะเราไม่มีโทษมีภัย แต่ถ้าอำนาจนั้นมาด้วยความไม่ชอบละ อำนาจมาด้วยความไม่ชอบ อำนาจนั้นมันก็ทำให้เรานั่งนอนไม่เป็นสุขเลย สิ่งใดได้มามันก็ทุกข์ร้อนไปทั้งนั้นแหละ นี้อย่างนี้มันได้มาเพราะเหตุไฉน เห็นไหม นี่โลกเขาแสวงหากันได้ สิ่งที่เป็นโลกๆ แสวงหากันได้ แต่สิ่งที่เป็นธรรมละ สิ่งที่เป็นธรรมถ้าความจริงขึ้นมาละ

ความจริงขึ้นมา เห็นไหม อำนาจจิต สมาธิ ปัญญา มันมีอำนาจเหนือกิเลส ถ้ามีอำนาจเหนือกิเลส มันยับยั้งกิเลสได้ก่อน ถ้าเป็นสมาธิยับยั้งกิเลสได้ก่อน เวลามันเกิดปัญญาขึ้นมามันแยกแยะๆ ขึ้นไป เวลามันปล่อยวางขึ้นมา ตักตบกานเรารู้ ถ้ายังมีสมุทัย ยังมีความหลงไหลอยู่ มันเป็นตักตบกานเพราะว่ามันไม่มัจฉาปฏิบัติ นี่กามสุขัลลิกานุโยค จะมีความสุข มีความระงับขนาดไหนมันก็มีสมุทัยเจือปนมา ถ้ามีสมุทัยเจือปนมา สิ่งนี้มันยังไม่เป็นธรรม สิ่งนี้ยังไม่เป็นธรรมไง แต่ถ้ามันไม่มีสมุทัยเจือปนมาทำอะไรละ ใช้ปัญญาแยกแยะอย่างไรไม่ให้สมุทัยมันเจือปนมา ถ้าไม่มีสมุทัยเจือปนมามันถึงชำระกิเลสโดยชอบ

เวลาชำระล้างกิเลสโดยชอบ ความชอบธรรมอันนั้นมันถึงเป็นสมุจเฉตปหาน

ถ้ามันสมุจเฉตปหาน เห็นไหม นี่กาย เวทนา จิต ธรรม เวลาพิจารณาสิ่งใด กายก็ได้ เวทนา ก็ได้ จิตก็ได้ ธรรมก็ได้ เวลามันขาดไป สังโยชน์ขาด สักกายทิฏฐิ วิจิกิจฉา สีลัพพตปรามาสมันขาด พิจารณาสิ่งใดก็แล้วแต่ เวลามันขาดมันขาดเหมือนกัน นี่เวลาพิจารณาเขาพิจารณาที่กาย เวทนา จิต ธรรม เขาไม่ได้พิจารณาที่ฉานสมาบัติ ที่สิ่งที่รับรู้ต่างๆ นั้น สิ่งนั้นเป็นการส่งออก มัน ๒ ชั้น ๓ ชั้นนะ ถ้า ๒ ชั้น ๓ ชั้นคือมันส่งออกไปแล้ว เป้าลวงใจ

สิ่งที่เป็นเป้าลวง เป้าลวงมันไม่มีผลลัพท์ได้เสีย มันไม่มีความจริงตกผลึกมาในใจ แต่ถ้าเป็นความจริงละ เพราะจิตมันเป็นความจริงใจใหม่ มันก็จับกาย จับเวทนา จับจิต จับธรรมตามความเป็นจริง สิ่งที่เป็นจริงมันสะท้อนจริง เห็นไหม คุณเวลาเขารักษาโรค ถ้าเขาวิเคราะห์โรคถูกต้อง เขาให้ยาถูกต้องโรคนั้นก็หาย แต่สิ่งทีเวลาเขาวิเคราะห์โรคไม่ถูกต้อง เขารักษาไปรักษาด้วยความผิดพลาดของเขา โรคนั้นไม่มีวันหาย ถ้าโรคนั้นไม่มีวันหายมันก็เรื้อรังไป เวลาเรื้อรังมันคือยามันยิ่งยุ่งเข้าไปใหญ่เลย

อันนั้นมันเป็นเรื่องบุคคลาธิษฐาน เรื่องของโลกเอามาเปรียบเทียบกับชำระล้างกิเลสในหัวใจของเรา ถ้าชำระล้างกิเลสในหัวใจของเรา เห็นไหม เราต้องมีสติปัญญา อย่าใจร้อน คำว่าใจร้อนนะ สุขเอาเผากินใจ สิ่งใดประสบพบขึ้นมาก็ว่าสิ่งนี้เป็นธรรม สิ่งนี้เป็นธรรม กิเลสมันจะ

ชำระล้างกันง่ายๆ อย่างนี้หรือ ถ้ากิเลสชำระล้างกันง่ายๆ องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะวาง
ธรรมวินัยไว้ขนาดนี้หรือ ข้อวัตรปฏิบัติขึ้นมา ข้อวัตรปฏิบัติขึ้นมา เห็นใหม่ ให้มีรั้วรอบขอบชิด
ให้มีสติปัญญา ให้ระวัง ให้พยายามมีสติสัมปชัญญะ ให้มีความเกรงกลัว มีความละเอียด

ถ้าไม่มีความเกรงกลัว ไม่มีความละเอียด กิเลสเวลามันบังเงาเนะ มันเอาสิ่งนี้มาหลอกเรา
เอาสิ่งที่รู้ที่เห็นนี้แหละ แล้วเราดูเห็น เราดูเห็นด้วยตัวของเรา เราก็เชื่อมั่นว่าเราดูเห็นตามความเป็น
จริง แล้วมันเป็นความจริงใหม่ละ? มันเป็นมายาภาพ ถ้ามันเป็นความรู้ความเห็นในการปฏิบัติมัน
ก็เป็นกิเลสหลอน มันหลอนเอาจนเราเองก็งงนะ ถ้างง นี่ละล้าละลึง เดินหน้าก็ไม่ได้ ถอยหลังก็ไม่ได้
ถูก แล้วทำอะไรละ เดินหน้าก็ไม่ได้ ถอยหลังก็ไม่ได้ แล้วเราจะทำอะไรต่อไป

วางซะ สิ่งที่เราที่เห็นมันก็เป็นอดีตไปแล้ว มันเป็นอดีตนะ แล้วปัจจุบันละ เรายังรู้เห็นอยู่
จริงหรือเปล่า ถ้ารู้เห็นก็แยกแยะได้ ถ้ารู้เห็น มันก็เป็นปัจจุบัน คุณก็นับเงินอยู่ เงินถ้ามันนับถูกนับ
ผิด เห็นใหม่ ถ้านับขาดเราก็คงว่าเงินนี้ขาดไม่ครบจำนวน ถ้าเรานับแล้วมันเกินก็มีสิ่งที่เกิน ถ้าเรานับ
นะ ร้อยก็หนึ่งร้อยพอดี สองร้อยก็สองร้อยพอดี เห็นใหม่ ถ้ามันมัชฌิมาปฏิปทา มันสมคูลของมัน
ถ้าทำสิ่งใดมันก็สมคูลของมัน แต่ถ้ามันไม่สมคูลของมัน มันขาด มันเกิน เรากำลังนับ ขณะที่เรา
นับเงินอยู่นี้ เราจะบอกได้ว่าเงินขาดหรือเงินเกิน ถ้าเงินขาดหรือเงินเกิน สิ่งนี้สิ่งที่เป็นปัจจุบันมัน
จะแก้ไขสิ่งนี้ เรียกร้องเอากันที่นี้ แก้ไขกันที่ปัจจุบันนี้

แต่ถ้ามันเสร็จมาแล้ว นับเสร็จแล้ว นับเสร็จแล้วมันก็ยังขาดอยู่นั้น มันก็ไม่สมบูรณ์อยู่ดี
เห็นใหม่ เราพิจารณาไปแล้วมันปล่อยวาง แต่มันยังไม่ขาด มันก็ไม่สมบูรณ์อยู่ดี นับมาแล้วมัน
เกิน มันเกิน ถ้ามันเกินไปมันก็ไม่มัชฌิมาปฏิปทา มันก็ไม่สมบูรณ์ของมัน อดีตอนาคตมันแก้
ไม่ได้ ฉะนั้น สิ่งที่ผ่านมาแล้วเป็นอดีตอนาคตเราก็คงวางของเรา เราก็เอามานับใหม่ เอามาพิจารณา
ใหม่ เอามาทำซ้ำ ซ้ำแล้วซ้ำเล่าๆ หมั่นคราดหมั่นไถของเรา

ถ้ามันขาด นี่ไง ครั้งที่แล้วขาด ถ้ามันเกิน เกินก็โกงเขามา เกิน โกงธรรมะมา ธรรมของ
องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มัชฌิมาปฏิปทามันสมคูลของมัน แต่ถ้ามันมากกว่าเขาละ ถ้า
มันโกงเขามาละ เห็นใหม่ เวลากิเลสมันหลอนมันหลอนอย่างนี้

เราทำของเราให้เป็นความจริง ความจริงเราพิจารณาของเราซ้ำแล้วซ้ำเล่าๆ ด้วยมีสติปัญญา
เห็นใหม่ ไม่มั่งง่าย ไม่สุขเอาเผากิน เราไม่มั่งง่าย ไม่สุขเอาเผากิน เราจะได้ประโยชน์กับเรา ถ้า
เราไม่มั่งง่าย สุขเอาเผากิน เราทำร้ายตัวเราเองนะ

เวลาเราดีหรือชั่ว นี่สังคมหมู่คณะของเราอยู่ด้วยกันมันก็อยู่กันด้วยหมู่ด้วยคณะ ด้วยเห็นน้ำใสใจจริงต่อกัน แต่เวลาเราประพฤติปฏิบัติขึ้นมา นี่มันเป็นปัจจัยจัดตั้ง เป็นสันตภิฎฐิโก เราเท่านั้นทำให้เราดีหรือทำให้เราร้าย เราทำให้เราดีมันก็เป็นประโยชน์ ทำให้ร้าย ทำชั่ว มันก็ทำเสียผลประโยชน์กับเรา ฉะนั้น เราเองเท่านั้นแหละที่ทำได้ ไม่มีใครทำร้ายเราได้ ถ้าเรามีสติมีปัญญา เราดูแลใจของเรา เราพิจารณาใจของเรา เพื่อประโยชน์กับเรา

เราทำของเรา ถ้าเราปฏิบัติใหม่ๆ มันจะเป็นมายาภาพ เราไปบนถนนนะ เราอยู่ป่าอยู่เขา เราก็ไม่ได้ไปถนนหนทางกับใครหรอก แต่ถ้าเราไปถนนหนทางกับใคร เราไปเห็นพยับแดด สิ่งที่พยับแดดมันเป็นเรื่องธรรมดาถ้าเราจะเดินทาง เราก็รู้ของเราถ้ามันเป็นฤดูร้อน แต่ถ้าเราไม่เดินทางเราก็ไม่เห็นสภาวะแบบนั้น

จิตใจถ้าเราภาวนาแล้วมันเจริญก้าวหน้า มันมีพัฒนาการของมัน มันจะต้องมีมายาภาพ ถ้ามายาภาพนั้นเราก็แยกแยะ...อย่าเชื่อ! อย่าเชื่อว่าสิ่งนั้นเราจะปักใจเชื่อสิ่งใด เราพิจารณาไปอย่าเชื่อ นี่คือมายาภาพ แต่ถ้าปฏิบัติไปแล้วถ้ากิเลสมันสร้างภาพ กิเลสมันจะพาหลอน พาให้จิตใจของเรา ออกนอกกลุ่มนอกทาง มันจะพาจิตใจของเราออกไปเลย

ถ้าจิตใจของเราออกนอกกลุ่มนอกทาง คำว่า “ออกนอกกลุ่มนอกทาง” มันเป็นเรื่องที่ดีหรือไม่ดีล่ะ? มันก็เป็นเรื่องที่ไม่ดี เราลงทุน ลงแรงกันมาขนาดนี้ เราประพฤติปฏิบัติขึ้นมาจนจิตใจเรามีหลัก มีเกณฑ์ขึ้นมา ทำไมต้องให้กิเลสมันหลอน สร้างภาพให้เห็นเชื่อตามมันไป แต่ถ้าเวลาจิตมันสงบแล้วเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริง มันไม่ใช่กิเลสหลอน มันเป็นเรื่องที่เห็นตัวกิเลส ถ้าเราเห็นตัวกิเลส เรามีสติปัญญา เราพิจารณาของเรา เราจะชำระล้างกิเลส

ชำระล้างกิเลส เห็นใหม่ ถ้ากาย เวลาพิจารณาเป็นไตรลักษณ์ มันจะแปรสภาพของมันไป เราจะเห็นของเรตามความเป็นจริง เห็นด้วยสังขธรรม เห็นด้วยธรรมจักร เห็นด้วยปัญญา จักรที่มันหมุน จักรปัญญาที่มันหมุนตัวๆ ของมัน เห็นใหม่ ถ้าเราพิจารณาเวทนามันก็แยกแยะมาว่าเวทนา เป็นเราหรือเวทนาไม่เป็นเรา ถ้าพิจารณาจิต จิตเส้าหมอง จิตฟ่องใส ถ้าพิจารณาธรรม ธรรมะเป็นแบบนี้หรือ ธรรมะจะทำให้เรามีแต่ความทุกข์อย่างนั้นเชียวหรือ ธรรมะจะทำร้ายใครหรือ ธรรมะจะทำให้ทุกคนทุกข์ยากไปหมดเลยหรือ

สิ่งที่มันทำให้ทุกข์ยากนี่มันเรื่องโลก มันเรื่องสมุทัย มันเรื่องกิเลส ถ้าเป็นธรรมดาขึ้นมามันต้องเป็นคุณงามความดี ต้องให้ความร่มเย็นกับเราสิ นี่เราพิจารณาของเรา เห็นไหม ถ้าจิตมันมีสติปัญญาอย่างนี้ มันไม่ให้กิเลสมาหลอน ถ้าเห็นตามความเป็นจริงมันก็เห็นตามความเป็นจริง

นี่เราปฏิบัติไปมันมีอัตตกิลมถานุโยค กามสุขัลลิกานุโยค ปฏิบัติไปมันมีกุศล อกุศล นี่กุศลมันก็ทำให้ถูกต้องดีงาม อกุศลจะทำให้เราผิดพลาดของเราไป เราก็แยก เราก็แยะ เราก็มีสติปัญญา เราก็มาไตร่ตรองของเรา การทำนะ เราเดินอย่างนี้ไม่สุขเอาเผากิน ไม่มั่งง่าย ไม่ทำอะไรเอาแต่ใจ ไม่ทำลายเพื่อเรา นี่ทำเพื่อสัจจะ

เราเข้าข้างเราไม่ได้ เราให้คะแนนตัวเราไม่ได้ เราจะทำสิ่งใด ถ้าเราให้คะแนนตัวเรา เราพยายามว่าสิ่งนี้ถูกต้องๆ กิเลสทั้งนั้นนะ เราให้คะแนนตัวเราได้หรือ ต้องทำสิ ทำสิ เวลาเราทำสู่สังฆกรรม สังฆกรรมนั้นจะประกาศกลางหัวใจ กุปปกรรม อกุปปกรรม เห็นไหม สัพเพ ธมมา อนตตตา กุปปกรรม สภาวะ ธรรมชาติ สภาวะทั่วไปมันเป็นกุปปกรรม มันเป็นอนัตตา พระพุทธเจ้าสอนเรื่องอนัตตาที่มันไม่มีอะไรคงที่ มันเป็นอนัตตา มันแปรปรวนตลอดเวลา

แต่เวลาปฏิบัติขึ้นไปแล้ว เวลามันทำลายหมดแล้วมันสมุจเฉตพหวน มันเป็นอกุปปกรรม สิ่งนั้นใครจะมาทำลาย ใครจะมาเขย่า ใครจะมาทำให้มันสั่นไหวไป ถ้าใจเราเป็นแล้วใครจะมาทำลายได้ ใครทำเราไม่ได้ นี่อกุปปกรรม

ฉะนั้น เราตั้งใจของเรา เราปฏิบัติของเราเพื่อประโยชน์กับเรานะ อย่าให้กิเลสมาหลอกเรา

ฟังธรรม ถ้าไม่มีธรรมะ ไม่ได้ฟังธรรม กิเลสมันก็จะเกาะ ดินคอกหางหมู กิเลสมันจะเกาะหัวใจของเรานะ บวชขึ้นมาแล้วก็ทุกข์ อยู่กับโลกก็ทุกข์ อยู่สิ่งใดก็มีแต่ความเร่าร้อน บวชมาจะมาสงบร่มเย็นทำไมมันไม่สงบร่มเย็น ทำไมไม่สงบร่มเย็น? เพราะกิเลสมันแผดเผา กิเลสมันบังเงากิเลสมันเอาสถานะความที่ว่าเราห่มผ้าธงชัยของพระอรหันต์นะ นี่ผ้าจีวรเป็นธงชัยของพระอรหันต์ จีวร เราได้ครองจีวร เราได้ห่มผ้า แล้วมันยังไม่มีความสุขอีกหรือ กิเลสมันก็มาแผดเผาทำใจให้เร่าร้อน เห็นไหม ฟังธรรมเพื่อระงับ ระงับสิ่งที่มันมาอยู่ มาเหยยในใจเรา นี่ฟังธรรมเพื่อเหตุนี้ไง ฟังธรรมให้จิตใจผ่องใส ฟังธรรมมาให้ธรรมะมันข่มกิเลสไว้ อย่าให้กิเลสมันฟูขึ้นมา

กิเลสในใจเรามันฟู ถ้ามีสิ่งใด มันไม่กลัวสิ่งใดหรอก มันกลัวธรรมะ มันกลัวสัจจะ มันกลัวความจริง แต่กิเลสมันเป็นความจอมปลอม ถ้ามันสร้างภาพขึ้นมามันก็เป็นที่เลวหลอน แต่ถ้า

เราปฏิบัติขึ้นมาตามความเป็นจริง “มายาภาพ” มายาภาพนั้น เราปฏิบัติมา มายาภาพมันจะหายไป
แต่ถ้าเวลากิเลสมันหลอน กิเลสมันเป็นสมุทัย มันจะหลอกมันจะหลอน เราจะแก้ไขของเราไป ฟัง
ธรรมเพื่อหัวใจของเรา ฟังธรรมเพื่อความร่มเย็นเป็นสุข เพื่อความตั้งมั่นของใจ เอวัง